

Inderøy kommune

KVALITETSPLAN

FOR OPPVEKST

2018 – 2021

Vedtatt 16.10.18

Best – i lag

Innhold

FORORD	3
INNLEDNING	4
MÅL FOR ARBEIDET	8
FELLES FOKUSOMRÅDER FOR BARNEHAGEN OG SKOLEN I PERIODEN 2018-2022	10
Fokusområde 1	10
LIVSMESTRING - Barn og unges fysiske og psykiske helse	10
LIVSMESTRING i BARNEHAGEN	11
MÅL	12
LIVSMESTRING i SKOLEN	13
MÅL	14
Fokusområde 2	15
Digital læring/digitalisering i barnehage og skole	15
BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS	17
MÅL	17
DIGITALISERING I GRUNNSKOLEOPPLÆRINGEN	18
MÅL	19
Kilder/grunnlagsdokumenter	20

FORORD

Som skoleeier har kommunestyret ansvaret for at kravene i Opplæringsloven med forskrifter, blir oppfylt. Kommunestyret har, som barnehageeier og barnehagemyndighet, også ansvaret for at kommunen følger Lov om barnehager med forskrifter.

Kvalitetsplan for oppvekst er utarbeidet for å kunne jobbe systematisk med kvalitet og beskrive satsinger for hele oppvekstområdet. Kvalitetsplanen skal erstatte nåværende Kvalitetsplan for grunnskolen og Kvalitetsplan for barnehagen.

I prosessen med å utvikle *Kvalitetsplan for oppvekst*, har hovedutvalg Folk vært politisk styringsgruppe. Arbeidsgruppen har bestått av rektorer og styrere i Inderøy kommune - samt representanter fra administrasjonen. Referansegruppe har vært Inderøy kommunale foreldreutvalg og ansatte i barnehager og skoler.

Proessen startet vinteren 2017, og kvalitetsplanen legges fram til politisk behandling i oktober 2018.

Barn/elever, foresatte, ansatte, organisasjonene og politikere har vært høringsinstanser i prosessen. Dokumentet har vært ute på to høringsrunder: vår 2018 og august/september 2018, og følgende instanser har kommet med tilbakemelding:

- Utdanningsforbundet
- Fagforbundet
- Skolelederforbundet
- Ansatte i skoler og barnehager
- Inderøy kommunale foreldreutvalg, IKFU
- Barnehagenes råd og utvalg
- Kulturskolen/AKSET
- Frivilligheten
- Kommuneoverlegen
- Familiesenteret
- Ungdomsråd
- Innbyggere i Inderøy

Evaluerings

Planen vil årlig bli gjenstand for justering i takt med utvikling av barnehage- og skolesektor. Evaluering av kvalitetsplan for Oppvekst finner sted våren 2021.

16. oktober 2018

Randi Tessem, assisterende rådmann

INNLEDNING

Kommuneplanens samfunnsdel er styrende for alt planverk i Inderøy kommune. Kvalitetsplanen for oppvekst er en delplan/temaplan under Kommunedelplan oppvekst (2015 – 2020). Planen vil bli fremmet til behandling i henhold til kommunens planstrategi.

Inderøy kommune har 10 barnehager; seks kommunale og fire private. Det er sju skoler som har ansvar for ordinær grunnskoleopplæring, derav seks barneskoler. Voksenopplæringen lagt til ungdomsskolen. Flyktningetjenesten har etablert en egen grunnskole.

Kvalitetsplanen for oppvekst skal vise retningen skolene og barnehagene i kommunen skal gå både når det gjelder satsingsområder og utviklingsarbeid generelt.

Kvalitet

Kvalitetsplanen for oppvekst i Inderøy har som målsetting å sørge for god kvalitet i alle ledd gjennom hele oppveksten til barnet; fra oppstart i barnehagen ved ett-års-alderen til utgangen av grunnskolen. I det ligger det en klar intensjon om å gi et lekende og lærende faglig og pedagogisk godt tilbud, utjevne sosiale forskjeller, legge til rette for god helse, forebygge utenforskap og skape et trygt og godt oppvekstmiljø og barnehage- og skolemiljø. Utviklingsområdene innen oppvekst som skal være med til å bidra til at barn og unge får det beste oppvekstmiljøet, er bl.a. tuftet på et godt kvalitetssystem, god kvalitet i skole- og barnehageledelse, god kompetanse hos ansatte og tett dialog mellom barnehage/skole og heim. Til grunn for kvalitetsarbeidet skal det ligge barnehagebaserte og skolebaserte vurderinger.

Inderøy kommune har i forrige planperiode hatt oppmerksomhet på god ledelse av og i barnehage og skole. De siste to årene har rådmannen, sammen med enhetsledere, lagt særlig vekt på relasjonsledelse. Forskere og spesialister innenfor psykologifaget har de senere år påpekt at relasjonskompetanse hos ansatte har stor betydning i de daglige møtene med barn og unge; i barnehage og skole. «Det vesentlige er hvordan eleven blir møtt i skolen. Når lærere ser og forstår elevens ståsted, det vi forstår som å mentalisere eleven, er dette en nøkkelfaktor i å hjelpe elevene til å mestre livene sine.»

(Sitat: psykologspesialist Stig Torsteinson, Psykologi nr. 8/2017).

Relasjonsbygging vil fortsatt være et sentralt tema for ansatte i barnehager og skoler.

Inderøy kommune har, på oppvekstområdet, gjennomsnittlig høy kompetanse blant ansatte; det gjelder både i skolen og i barnehagen. Faste ansatte i skole og barnehage har faglig og pedagogisk utdanning. Inderøy har mange fagarbeidere tilsatt på oppvekstområdet, og det er et langsiktig mål at også assistenter skal kunne ta fagbrev.

For ledere er det krav om rektor- og styrerutdanning eller tilsvarende lederutdanning.

Det er forventninger om at man som leder og ansatt jobber med profesjonsfellesskapet.

Kompetente og trygge voksne er særs viktig i arbeidet med barn og unge. Det samme gjelder for samhandling og kommunikasjon/dialog, det være seg innad på enheten eller opp mot foresatte og eksterne kontakter.

Overganger er viktige perioder i barn og unges liv; det være seg ved oppstart i barnehagen, overgang mellom barnehage og barneskole eller overgang mellom barneskole og ungdomsskole. I overgangsfaser er det viktig og nødvendig med et tett samarbeid med heimen. Elevens røst blir, ved overganger, ivaretatt ved samtaler med barnet/eleven i forkant. Inderøy kommune har en egen plan som beskriver overganger og hvordan man jobber opp mot heimen og barnet/eleven. Denne planen, sammen med plan for samarbeid mellom skolene (2017), er gode verktøy for at minimalisere utfordringer i overgangsfaser. Det jobbes også godt med overgangen fra grunnskole til videregående skole.

Et godt foreldresamarbeid er avgjørende for å nå målene i Barnehageloven og Opplæringsloven. Det samme gjelder for målsettingene i kommunedelplan Oppvekst (2015). Et av fokusområdene i kommunedelplanens tiltaksdel, er *God samhandling rundt barn og unge*, der god dialog med foresatte framheves. Et delmål i tiltaksdelen er å legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Involvering av foresatte i barnehagen/skolen muliggjøres gjennom kontaktmøter, foreldresamtaler, foreldremøter og foreldreskolen, men det er den jevnlig dialogen mellom barnehage/skole og heim, som er avgjørende for å lykkes. Det er et mål for sektoren å videreutvikle foreldreskolen. Rådmann har også jevnlig møter med Inderøy kommunale foreldreutvalg (IKFU).

AKSET kultur- og skolesenter

AKSET er blitt beskrevet som et nasjonalt fyrtårn med sin tydelige satsing på gjennomgripende pedagogisk samarbeid og med fokus på kultur-helse- læring. Som nasjonal pilot skal nye modeller for faglig-pedagogisk samarbeid utvikles. Den tette koblingen mellom kultur og skole skal medføre at kunst- og kulturfag blir en naturlig del av et helhetlig oppvekstløp – noe som igjen skal gi barn og unge bedre muligheter for å lykkes med skolegang og arbeid. Synergiene fra satsingen i AKSET, skal komme alle elevene i Inderøyskolen og barna i Inderøybarnehagen til gode. Det vises til Strategiplan for AKSET.

Barn og unges utvikling

Hvert barn og hver elev skal få mulighet til å utvikle seg sosialt sammen med andre barn/unge og sammen med godt kvalifiserte ansatte; pedagoger, fagarbeidere o.a. Utgangspunktet er kommunens visjon **Best – i lag** og verdiene raushet, tillit og respekt.

Barn og unge skal få god oppfølging og gode arenaer for lek og mestring i barnehagen og god opplæring gjennom varierte undervisningsmetoder og dybdelæring i skolen. Dette krever at vi legger til rette for gode opplæringsarenaer ute og inne.

Vi skal gi barn og unge en mulighet til å mestre sine liv (livsmestring) gjennom å legge til rette for medvirkning og medbestemmelse, grunnleggende ferdigheter, fysisk aktivitet, vektlegging av de estetisk-praktiske fagene og tverrfaglighet. Dette vil gjøre det mulig for hvert enkelt barn/elev å finne sine mestringsarenaer – noe som igjen vil være avgjørende for å kunne gi barn og ungdom en solid plattform før de skal ut i voksenlivet.

Det må settes av tid til å jobbe med menneskesynet i skole og barnehage. Hvordan vi som jobber på oppvekstområdet møter barn og unge, er viktig for barn og unges faglige og personlige utvikling og det psykososiale miljøet på skolen.

Det må legges vekt på relasjonsbygging og samspillferdigheter hos voksne. Ansatte må ha forutsetninger for å se bak atferden og forstå det enkelte barns reaksjonsmønster ut fra en større kontekst. Konsekvenspedagogikk fungerer ikke på barn som har utfordringer som følge av nevropsykologiske vansker eller barn som har opplevd store belastninger. For eksempel vil krenkede barn ofte avvise voksne. Da er det viktig at den voksne ikke avviser tilbake, men tåler å stå i det og tilbyr et utviklingsstøttene samspill. Barn må føle seg likt og føle seg trygge.

Kartlegging og tidlig innsats er avgjørende for å gi det enkelte barn optimal utvikling. I barnehagesektoren innebærer dette daglig observasjon av enkeltbarnet og barnegruppen. Ved mistanke om at utviklingen ikke har den progresjon man kan forvente ut fra barnets alder og modning, er det barnehagens plikt å følge opp dette i et nært samarbeid med heimen.

Den daglige dialogen med, og blikket på, enkelteleven er viktig også i skolen. Alle skolene gjennomfører kartlegging av elevene i ulike fag på hvert årstrinn jf. Kartleggingshjulet utviklet i samarbeid med PPT. Dette er et kontinuerlig arbeid som skal gjøre læreren og skolen i stand til å sette inn de riktige tiltakene - til rett tid.

Resultat fra Elevundersøkelsen brukes, fortrinnsvis på klassenivå, for å utvikle gode lærings- og klassemiljø.

Folkehelse og livsmestring

Folkehelse er et tydelig fokusområde i Kommunedelens samfunnsplan.

Det er derfor naturlig, og nødvendig, at Kvalitetsplan for oppvekst synliggjør folkehelseperspektivet. Planen gjeldende fra 2018, løfter livsmestring som en av satsingene. Å meste livet er en forutsetning for god folkehelse.

Vi må legge til rette for at våre barn og unge skal kunne håndtere opp- og nedturer, ivareta seg selv og hverandre, bygge gode relasjoner med menneskene rundt seg - og fungere godt i fremtidens samfunns- og arbeidsliv.

Det kan f.eks. innebære at vi tar i bruk flere opplæringsarenaer, bruker varierte undervisningsformer, har mer fysisk aktivitet/aktiv skole, bruker de kreative og estetiske fagene mer, praktisk opplæring, tverrfaglig arbeid - også på tvers av trinn.

Tidlig innsats betyr både å sette inn innsats i ung alder/tidligst mulig, men også å sette inn tiltak til rett tid. Barn og unge må få anledning til å delta i utviklingen av eget skole- og læringsmiljø. Dette skjer gjennom at læreren aktivt involverer barna/elevne i læringsarbeidet; i leiken, i timene, i barne- og elevsamtaler og gjennom elevrådsarbeid.

Et trygt og godt skolemiljø; arbeid mot mobbing og krenkelse

Inderøy kommune har handlingsplaner mot mobbing som omfatter barn i barnehage og elever i grunnskolen. Alle barn og unge i Inderøy skal ha det trygt og godt i barnehage og skole: vi har en nullvisjon når det gjelder mobbing og/eller krenkelse.

Barnehagen

Barns opplevelse av seg selv og sin egenverdi, utvikler seg i samspill med omgivelsene. Barnehage kan få melding om at mobbing finner sted. Den opplevelsen som meddeles barnehagen og/eller observeres i barnehagen, tas på alvor. Saken følges opp i samråd med styrer, barnet og den respektive familie.

Skolen

Skolen har en sosial læreplan som beskriver hvilke tiltak som gjøres for å forebygge, oppdage og handtere mobbing i skolen. Alle skolens organer skal være kjent med denne planen. I opplæringsloven, § 9 A, Skolemiljø (med virkning fra 01.08.17), presiseres elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. Paragrafen beskriver også skolens aktivitetsplikt. Målet med endringen i lovverket er et mer effektivt regelverk mot mobbing og bedre håndheving.

Inderøy kommune har utarbeidet en rutinebeskrivelse som skal sikre at den enkelte skole ivaretar bestemmelsene i § 9 A. Alle som arbeider på skolen har en plikt til å gripe inn for å stanse krenkelser dersom det er mulig.

Faglig-pedagogiske verktøy

For å lykkes med satsingene er metodikk og valg av verktøy viktig. Inderøybarnehagen og Inderøyskolen vil bevisst bruke leken, kunst- og kulturopplevelser, tverrfaglig arbeid og praktisk opplæring som virkemiddel i utviklingsarbeidet. Barnehagen og skolen er opptatt av å se sammenhengen mellom lek og læring. Gjennom lek utvikler barna sosiale og fysiske ferdigheter, og opparbeider seg mestringfølelse og selvtillit. Leken er også grunnlag for barnas vennskap med hverandre. Lekens kreative og utforskende natur er en god inngang til læring, også for eldre elever, bl.a. gjennom praktiske arbeidsmetoder, fysisk aktivitet og friluftsliv, rollespill og estetiske uttrykksformer. Inderøyskolen ønsker å bruke naturen og nærmiljøet som læringsarena i tillegg til klasserommet.

Gjennom økt satsing på digitalisering framover, vil kommunen bidra til å øke elevenes digitale kompetanse og fremme muligheten for hver enkelt til å lykkes i skole og arbeidsliv. Dette vil kreve kompetanseheving hos ansatte, blant annet større kunnskap om bruk av utstyr, digitale plattformer og pedagogisk programvare. Gjennom utprøving og erfaringsdeling, og ikke minst sin pedagogiske forståelse, vil ansatte selv være viktige aktører i utviklingsarbeidet.

En slik satsing fordrer betydelig investering i utstyr og programvare. Kommunene vil prioritere flere ipader i barnehagen, en høyere tetthet av pc-er og ipader i barneskolen, og full dekning av pc-er i ungdomskolen. Kommunen har laget en norm for tetthet når det gjelder digitale hjelpemidler i barnehage og skole (se vedlegg; Norm for digitale verktøy i

Inderøy kommune). Det jobbes med å kartlegge hvilke pedagogiske verktøy man skal velge for hhv. barnehagen og skolen, et arbeid som vil følges opp med en mer langsiktig strategisk plan for digitalisering i Inderøyskolen. Digitale verktøy brukes i tråd med prinsippet om bruk av varierte læringsmetoder, og målsettingen er at ulike typer programvare vil gi en større variasjon i metodikken i leke- og læringsprosesser.

Virkemidler for god medvirkning

I Inderøybarnehagen og Inderøyskolen vektlegger vi at alle barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv, jf. FNs Barnekonvensjon §3, *Barns rett til medvirkning*, Rammeplan for barnehagen, Opplæringsloven, § 1, og Overordnet del av læreplanverket.

Dette gjenspeiler seg i arbeidsmåter preget av anerkjennelse, respekt, toleranse og likeverd. De ansatte støtter barna i deres undring og stimulerer til å stille spørsmål. Barna blir sett og hørt av de voksne. Det blir lagt til rette for at barna selv får gi uttrykk for det de opplever gjennom estetisk skapende aktiviteter som musikk, dramatiseringer, kunst og håndverk, bevegelse/dans - og fortellerkunst og lek.

Elever skal delta i planleggingen av eget arbeid i skolen. De involveres også i skolehverdagen gjennom deltakelse i elevråd og samarbeidsutvalg (SU).

Barnehagen og skolen gir rom for lekende og humoristiske kommunikasjonsformer, da dette hører med til måter barn velger for å uttrykke sine synspunkter.

MÅL FOR ARBEIDET

I Inderøy kommune skal status for måloppnåelse, sett i lys av Kvalitetsplan for oppvekst sine satsingsområder, samt øvrige mål som gjelder for skolens og barnehagens virksomheter, synliggjøres.

Et av kravene i Opplæringsloven er at det skal utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen; *Kvalitetsmelding for grunnskolen i Inderøy*. Rådmann legger fram *Kvalitetsmelding for grunnskolen* i første kommunestyremøte på høsten.

Rådmannen skal også legge fram en kvalitetsmelding for barnehagene.

Den nye felles kvalitetsplanen for barnehage og skole (oppvekst), skal ha fokus på hele utdannings- og dannelsesløpet. Det er viktig for å oppnå større forståelse for hverandres arbeid og ha en rød tråd i satsingene. Det legges vekt på at alle barnehagene og skolene skal ha en felles plattform og felles utviklings-/fokusområder.

Administrasjonen skal, sammen med rektor- og styrergruppen, lage en strategi for å forankre kvalitetsplanens målsettinger og fokusområder hos ansatte. Dette skjer blant annet gjennom utarbeidelse av en kompetanseplan for oppvekst.

Kommuneplanens samfunnsdel med mål og delmål, skal ligge til grunn for fokusområdene i temaplanene. Det betyr at man i Kvalitetsplan for oppvekst blant annet bør ha oppmerksomheten rettet mot folkehelse og utjevning av sosiale forskjeller.

I kommunedelplan Oppvekst beskrives Inderøy kommune sin satsing på AKSET kultur- og skolesamfunn. Et delmål er at AKSET skal være et ressurscenter for alle barn og unge på Inderøy. Kompetansen i senteret må brukes sammen med kompetansen man har på grendeskolen til beste for elevene. Det fordrer et godt samarbeid mellom skolene på barnetrinnet jf. *Plan for involvering av grendeskolen i AKSET kultur- og skolesamfunn.*

FELLES FOKUSOMRÅDER FOR BARNEHAGEN OG SKOLEN I PERIODEN 2018-2022

Fokusområde 1

LIVSMESTRING - Barn og unges fysiske og psykiske helse

Barnehage og skole favner alle barn på tvers av sosiale skillelinjer. Disse er derfor sentrale arenaer i arbeidet med å utvikle gode holdninger og væremåter, og for å utjevne sosiale forskjeller i levevaner og helse.

Livsmestring som tema har både et individuelt og et samfunnsmessig perspektiv. Sosialt fellesskap og støtte er viktig for den enkeltes trivsel, livsglede, mestring og opplevelse av egenverdi. Det er også viktig å se arbeid med livsmestring i sammenheng med utvikling av fellesskapet i barnehage og skole, barns- og elevers psykososiale miljø og arbeid for et demokratisk og solidarisk fellesskap.

Gjennom å gi barn og unge et trygt læringsmiljø i barnehage og skole, får de erfaringer i å håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres måter å agere på. I samspill med andre lærer de seg å vise omsorg og ta hensyn til sine medmennesker, de utvikler sin sosiale kompetanse og demokratiske tenking. I barne- og ungdomsårene er utviklingen av et positivt selvbilde og en trygg identitet, svært avgjørende. Derfor er det viktig å ha et tverrfaglig fokus på folkehelse og livsmestring i barnehage og skole.

Barn og unges rett til medvirkning er hjemlet i Barnekonvensjonen (artikkel 12), Rammeplanen for barnehagen og Opplæringsloven (§ 8 A).

Rammeplanen presiserer at barn i barnehagen jevnlig skal få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.

Elevene sin rett til medvirkning handler om å ha opplæring i demokratiske prinsipp, lære om medborgerskap, bli introdusert for ulike samarbeidsformer, vurdering for læring, medvirkning og innfrielse av rettigheter og plikter.

Det er flere måter å utøve medvirkning på i skolen som blant annet gjennom elevråd, klasseråd, elevsamtalen, gruppesamtaler og i det daglige arbeidet i klasserommet. Elevene blir spurt om medvirkning i den årlige Elevundersøkelsen.

Foresattes vil også ha en viktig rolle i dette arbeidet. Det bør legges til rette for kursing og temakvelder for foresatte med livsmestring som tema.

LIVSMESTRING I BARNEHAGEN

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.» (Kilde: Rammeplan for barnehagen 2017)

Barnehagen skal fremme barnas fysiske og psykiske helse. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler kompetanse som fremmer barnets fysiske og psykiske helse og gjør dem i stand til å håndtere utfordringer i livet.

Det er viktig at barna blir trygge på seg selv, føler seg betydningsfull for fellesskapet og utvikler positivt selvbilde. Dette påvirker hvordan barna mestrer hverdagen sammen med andre barn og voksne. Anerkjennende kommunikasjon og væremåte hos voksne må også høynes/utdypes og foreldre må være en del av dette.

Arbeidet med demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling henger sammen med livsmestring.

Barnehagens læringsmiljø

Barnehagens læringsmiljø er av stor betydning når vi skal nå vårt mål i arbeidet med livsmestring. Et godt læringsmiljø i barnehagen fremmer barns lekelyst, læring og psykososiale utvikling. Et godt læringsmiljø kjennetegnes av god ledelse med gode rutiner for arbeidet mot mobbing, god pedagogisk ledelse i barnegruppen, gode relasjoner mellom barn og voksen, positive relasjoner og godt samarbeid med foreldrene.

Foreldreundersøkelsen i Inderøybarnehagen viser en god gjennomsnittlig score på kvalitet i barnehagen. Kvalitetsmelding for barnehagesektoren i Inderøy vil gå nærmere inn på de ulike områdene, slik at den enkelte barnehage kan følge opp dette arbeidet.

Alle barna skal trives i Inderøybarnehagen, og alle skal ha en eller flere venner som de leker med og er i samspill med. Samspillet mellom barna skal være preget av lekelyst, vennskap, glede, utforskertrang og kreativitet.

De ansatte i Inderøybarnehagen skal være opptatt av relasjonene mellom barn-barn og barn-voksen, voksen-voksen og at relasjonene preges av anerkjennelse, respekt, omsorg og likeverd. Barnehagen skal legge til rette for gode dialoger med foresatte om barnets trivsel og utvikling.

Det skal legges aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap mellom barna. Barnehagen skal ha et fysisk miljø inne og ute som er trygt og tilrettelagt for aktiv deltakelse for alle, jfr; *«rommet som den tredje pedagog»*.

MÅL

Barn i Inderøybarnehagen skal oppleve et trygt og godt leke- og læringsmiljø som fremmer god psykisk og fysisk helse.

Tegn på god praksis og ønsket resultat:

- Barnehagen har en helsefremmende effekt og bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.
- Barnehagen samhandler med eksterne aktører som PPT og helsestasjon.
- Barnehagen samhandler med kunst- og kulturaktører som biblioteket, kulturskole, NAAK. Sang, musikk, rytme og bevegelser er en del av hverdagen.
- Personalet har god kompetanse på barns sosiale og emosjonelle utvikling.
- Det arrangeres fagdager med tema som sikrer at mål blir nådd.
- Personalet samarbeider med de foresatte om barnets sosiale og emosjonelle utvikling. Det gjennomføres foreldresamtaler og foreldremøter.
- Alle barnehager i Inderøy har gode uteområder.
- Barnehagen har gode rutiner og muligheter for fysisk aktivitet både inne og ute.
- Sunt og godt kosthold i barnehagen bidrar til god fysisk og psykisk helse for barna og utvikler samtidig barnas matglede og sunne helsevaner jfr.
- Inderøybarnehagen er et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.
- Ansatte i Inderøybarnehagen gir barna støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
- Ansatte i Inderøybarnehagen bruker *Håndboka – fra bekymring til handling*.

Tiltak:

- Inderøybarnehagen legger til rette for daglig fysisk aktivitet og fremmer barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.
- Barnehagene tilbyr, og har fokus på, sunt kosthold.
- Barnehagene gjennomfører samtaler med barna, enkeltvis og i gruppe, kontinuerlig for å ivareta medvirkning.
- Godt leike- og læringsmiljø som medvirker til trygghet og inkludering
- Det jobbes bevisst rundt voksenrollen og relasjonskompetanse på kurs- og fagdager.
- Tilbud om kompetanseheving for ansatte i Inderøybarnehagen vedrørende god følelshåndtering/selvregulering – og veiledningskompetanse – dette også med tanke på veiledning av foresatte.
- Alle barnehagene gjennomfører foreldreundersøkelsen hvert andre år med bl.a. livsmestring som tema.

LIVSMESTRING I SKOLEN

«Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre livane sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.»

(Kilde: Opplæringsloven § 1-1)

I ny overordnet del til Læreplanverket er livsmestring og folkehelse ett av tre tverrfaglige temaer som skolen skal legge til rette for. Livsmestring handler om å mestre livene her og nå, og livet i framtida. Skolen må legges til rette for at barn og unge skal kunne mestre medgang og motgang, utvikle en god fysisk og psykisk helse, ha kunnskaper om seksualitet og kjønn, forbruk og personlig økonomi, demokrati og samfunn. Dette vil legge grunnlaget for de valg som blir tatt senere i livet.

NOU 2015: *Fremtidens skole. Fornyelse av fag og fagkompetanse*, påpeker sammenhengen mellom fysisk aktivitet og livsstil, fysisk og psykisk helse, læring og mestring – og kulturell tilhørighet.

Vi skal, som samfunn og kommune, legge til rette for gode helsevalg for den enkelte. Vi skal gi elevene kunnskap og kompetanse for å kunne forstå og kunne påvirke faktorer som har betydning for å mestre egne liv. Vi skal lære elevene å håndtere livets små og store utfordringer, på en best mulig måte.

Som kommune og skole har vi som mål å bidra til at elevene opplever omsorg, mestring, trivsel og læring. Vi skal ha fokus på gleden ved å være i bevegelse og å være ute. Forskning viser at en skoledag med regelmessig aktivitet og variert og sunt kosthold gir økt læring, flere venner og mer trivsel. Dette har framkommet i en masteroppgave med tema fysisk aktivitet som pedagogisk læringsmetode. Masteren er skrevet av fysioterapeut Ingrid Skage og professor Sindre Dyrstad, UNIS, har vært veileder. (Kilde: Skage, Ingrid; Universitetet i Stavanger. *AKTIV SKOLE PILOT. Implementering av fysisk aktivitet i skolen; En Case-studie*, masteroppgave)

Forskning på helsefremmende skoler, en stor internasjonal studie, viser at skoler som har en helhetlig helsefremmende tilnærming, kan påvirke en rekke helseatferder knyttet til fysisk aktivitet, kosthold, mobbing og rusmiddelbruk. Skolene viser seg å være effektive når det gjelder å redusere elevenes kroppsmasseindeks (BMI), øke fysisk aktivitet og fysisk velvære, øke inntaket av frukt og grønnsaker, redusere forekomsten av røyking og redusere andelen som ble mobbet. I tillegg kan tilnærmingen øke elevers skoleprestasjoner, redusere fravær og tidlig skoleavslutning.

(Kilde: Langford R, Bonell CP, m.fl.; 2014: *The WHO Health Promoting School framework for improving the health and well-being of students and their academic achievement*)

At barn mestrer livets utfordringer ved å bygge en god psykisk helse, utvikle god sosial kompetanse og gode kommunikasjonsevner, er et ansvar skolen har sammen med foresatte.

Livsmestring i skolen bør være fagovergripende. Læring av ferdigheter og kunnskaper, som er viktige for den enkeltes utvikling, bør integreres i fag der de er relevante og der det er hensiktsmessig.

MÅL

Elevene i Inderøyskolen skal oppleve et trygt og godt skolemiljø som fremmer god psykisk og fysisk helse.

Tegn på god praksis og ønsket resultat:

- Personalet har god kunnskap om fysisk og psykisk helse.
- Elevene trives og er aktive i friminutt og i aktivitetstid på skolen og har mulighet for fysisk aktivitet i 60 min i løpet av hver skoledag.
- Inderøyskolen har gode rutiner og følger opp planer for fysisk aktivitet og turer/uteskole.
- Sang, musikk, rytme og bevegelser er en del av hverdagen som egne fag – og for å bygge fellesskap, identitet og for å tilrettelegge for nye mestringsarenaer.
- Elevene opplever å bli møtt med respekt på skolen, uavhengig av kjønn, alder, legning, sosial bakgrunn, etnisitet, religiøs eller språklig tilhørighet.
- Elevene opplever medbestemmelse i egen skolehverdag.
- Elevene har et positivt selvilde og en trygg identitet utviklet blant annet gjennom deltagelse i det sosiale fellesskapet.
- Det er gode relasjoner mellom voksne og elever i skolemiljøet. Ansatte jobber med forebyggende tiltak for å skape et trygt skolemiljø i samarbeid med elever og foresatte.
- Planene for godt psykososialt skolemiljø og beredskapsplan mot mobbing, er godt kjent blant elever og foreldre. Krenkelser varsles og håndteres etter sentrale bestemmelser.
- Dialogen mellom skole og foresatte er tett, og foresatte og skole har avklarte gjensidige forventninger. Skolen har et aktivt foreldreutvalg (FAU) og skolemiljøutvalg (SMU) som samarbeider godt med skolen.

- Ansatte i Inderøyskolen bruker *Håndboka – fra bekymring til handling*.
- *Livet som tema* skal være en naturlig del av det tverrfaglige arbeidet.

Tiltak:

- Elevene lærer gode levevaner gjennom opplæringen i fag, eksempelvis ved praktisk læring i mat og helse – og i kroppsøvfingsfaget. (Helsefremmende skole)
- Ansatte og elever i Inderøyskolen jobber kontinuerlig for at skolen skal være en sosial arena. Dette skjer blant annet gjennom fellesopplevelser og deltakelse i lek, idrett og friluftsliv, musikk, dans, drama - og demokratiske prosesser.
- Inderøyskolen bruker trivselsregler og klasseregler for å bedre klasse- og skolemiljøet. En felles sosial læreplan og plan for arbeid mot mobbing, bidrar til å sikre dette arbeidet.
- Inderøyskolen jobber systematisk med det psykososiale miljøet ved bruk av ulike verktøy som sosial læreplan, plan for miljøarbeid, Mitt valg og Steg for steg.
- Utjevning av sosiale forskjeller skjer bl.a. ved utdeling av pc-er til 7.klasse, leksehjelp, utrede muligheter for skolemåltid
- *Håndboka – fra bekymring til handling* tas rutinemessig i bruk som verktøy.
- Kommunen vil, i løpet av 2020, etablere et miljøteam/forebyggende team som har som oppdrag å bidra til en trygg og inkluderende skole.

Fokusområde 2

Digital læring/digitalisering i barnehage og skole

Barnehagens rammeplan tar inn at barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet, skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

(Kilde: Rammeplan for barnehagen 2017)

Kunnskapsdepartementet sin digitaliseringsstrategi for grunnsopplæringen 2017 – 2021, «*Framtid, fornyelse og digitalisering*», beskriver utfordringene for framtidens skole.

«... Vi skal ha IKT i skolen for at elevene skal lære mer i fagene, få bedre digitale ferdigheter og bedre tilpasset opplæring i en inkluderende skole.»

(Kilde: Henrik Asheim, fungerende kunnskapsminister høsten 2017)

Nasjonal strategi

Hovedmål i regjeringens strategi:

- Elevene skal ha digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltagelse.
- IKT skal utnyttes godt i organiseringen og gjennomføringen av opplæringen for å øke elevenes læringsutbytte.

Regional strategi

DigInn-prosjektet har omhandlet kartlegging av innbyggers og ansattes behov - og konsekvenser, på kort og lang sikt, for etablering av sektorvise og felles målbilder for digitalisering for kommunene i Inn-Trøndelag. Et av fokusområdene i prosjektet har vært gevinstrealisering. Gevinstrealisering handler om kvalitative og kvantitative effekter som kan oppnås ved å iverksette tiltak.

For Inderøy er bl.a. følgende foreslått innført/igangsatt:

- Engage (2018)
- Digital meldebok i skolen (2019)
- Digitale læremidler på Skooler-plattformen (2020)
- MyKID (bhg) – opptak barnehage selvbetjent på nett (2018-2019)
- Kulturskolen – Ta i bruk Oppad (2018-2019)
- PPT – Ta i bruk Visma PPT (2018)

For skole og oppvekst har man følgende målbilde:

De neste to årene (2018-2019)

Innføringen av den digitale meldeboka en suksess, og opptak til barnehager er selvbetjent på de nye nettsidene.

I perioden 2020-2020 (Etter sammenslåingen Steinkjer og Verran)

Foreldremøter er nå verksteder etter Kommune 3.0-modellen, og så godt som all praktisk dialog går i meldeboka.

Etter 2022

Inn-Trøndelag har en app-store med en rekke apper for alt fra undervisning til praktisk oppfølging og kommunikasjon.

Lokal strategi

Skoleeier må legge rammer for god utnyttelse av IKT både i pedagogisk og administrativt arbeid, hele tida med elevenes læring i fokus. Dette må sees i sammenheng med ny plan for satsingen på IKT; investering og drift i skolen og barnehagen (jf. Norm for digitale verktøy i Inderøy kommune).

Skoleledelsen må legge planer for, og støtte opp om, lærerens pedagogiske arbeid med IKT, gjennom organisasjons- og kompetanseutvikling. Nasjonal, regional og lokal strategi må henge sammen.

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

Personalet i barnehagen skal

Utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern.

Legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.

Vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk.

Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

(Kilde: Rammeplan for barnehagen 2017)

MÅL

Barn i Inderøybarnehagen skal utvikle en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier gjennom temaarbeid og hverdagsaktiviteter.

Tegn på god praksis og ønsket resultat:

- Personalet har en felles forståelse for begrepet digital dømmekraft. Det handler om evne til kritisk refleksjon bl.a. knyttet til personvern, nettvett og opphavsrett.
- Personalet lærer barna å bli kompetente brukere av digitale medier gjennom holdnings- og bevissthetsfremmende arbeid.
- Personalet tilegner seg god digital kompetanse – det innebærer å kunne vurdere når det er hensiktsmessig å bruke digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet, og når det er bedre å bruke noe annet.
- Barnehageeier støtter opp om barns interesse og nysgjerrighet for teknologi og IKT.

Tiltak:

- Inderøybarnehagen legger til rette for å bidra til digital dannelse hos barna ved at ansatte er gode rollemodeller og ved å vise god praksis. Personalet planlegger, følger opp, vurderer og utvikler den pedagogiske virksomhetens bruk av digital verktøy.
- Personalet i barnehagene i Inderøy gis tilbud om kompetanseheving i digitale verktøy og program.
- Ulike typer programvare brukes som en del av leken for å gi støtte i læring og skapende virksomhet. Personalet utforsker skapende og kreativ bruk av digitale verktøy sammen med barna.
- Barnehageeier sørger for at det finnes god tilgang på digitale verktøy i barnehagen. En ressursperson ivaretar programvare og strategi på oppvekstsektoren.

- Vi benytter læringsressurser fra Redd Barna og Nettvett for å lære barna sikker bruk av ulike medier.

DIGITALISERING I GRUNNSKOLEOPPLÆRINGEN

Å møte et stadig mer digitalisert samfunn krever endringer og fornyelse av skolens fag og læreplaner. Skolen må tilpasse seg de endringer som skjer i samfunnet for at elevene skal kunne møte morgendagens arbeidsliv med kompetanse tilpasset den verden de møter.

IKT er en av de grunnleggende ferdighetene i læreplanene for fag. Elevene skal kunne bruke digitale verktøy i alle fag for å innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende, og ikke minst for å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser.

Å satse på IKT gir bedre muligheter til å tilpasse undervisningen til elevene og kan bidra til bedre inkludering og økt læringsutbytte, motivasjon og mestring.

Digitale læringsressurser utvider mulighetene for ulike metoder og innfallsvinkler og for tilpasning av undervisningen både for høyt presterende elever, elever som strever i fag og elever med særskilte opplæringsbehov.

Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. Elevene har behov for kunnskap om og forståelse av følgene av et digitalt storforbruk som avhengighet, sosialt press og digital mobbing.

Inderøyskolen skal bruke nasjonal IKT-plan.

Internett gir barn fantastiske muligheter til å utveksle informasjon, tilegne seg kunnskap og til å underholdes. Gjennom sosiale nettverk holder barn og unge kontakt med venner og kjente. Barn og unge er flinke til å ta i bruk alle mulighetene som internett og mobiltelefon gir dem.

Elevene må få opplæring i nettvettregler. Vi må lære elevene å være kritiske og vurdere innholdet og troverdigheten i digitale kilder.

Elevene må lære å sette grenser for seg selv og ivareta eget og andres personvern.

MÅL

Elevene skal ha digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i skole, utdanning, arbeid og samfunnsdeltagelse.

Tegn på god praksis og ønsket resultat:

- Den digitale infrastrukturen fungerer slik at de ansatte og elevene har det utstyret og den tilgjengeligheten som må til for å kunne gjennomføre oppgavene.
- Digitale hjelpemidler og metoder bidrar til tilpasset opplæring.
- Inderøy kommune har en strategi som bidrar til likeverdighet for alle elever uansett hvilken skole de er elev på.
- Skoleeier sørger for at personvern og sikkerhet blir godt ivaretatt.
- Elevene har god digital dømmekraft og praktiserer godt nettvett.

Tiltak

- Skoleeier sikrer seg god bestiller-kompetanse på systemer, programvare og utstyr og arbeider etter en plan for innkjøp og utskifting av digitalt utstyr.
- Skoleeier sørger for at det finnes godt tilfang av digitale læremidler, jf. utarbeidet norm.
- Skoleeier utarbeider en strategi for digitalisering for framtida i Inderøyskolen i tråd med noen av anbefalingene i samarbeidsprosjektet DigInn.
En ressursperson ivaretar programvare og strategi på oppvekstsektoren.
- Plan for kompetanseheving av ansatte i skole og barnehage: Ansatte får tilbud om videreutdanning i pedagogisk bruk av IKT. Det gis kompetanseheving/opplæring i programvare.
Ansatte har et ansvar for å sette seg inn i/holde seg faglig oppdatert.
- Kommunens IKT-plan revideres og brukes systematisk i alle klasser.
- Elevene får systematisk opplæring i bruk av pc fra mellomtrinnet av.
- Digital dømmekraft/nettvett tema i opplæringen i alle fag.

Vedlegg (som ligger/ etter hvert vil ligge på kommunens hjemmeside)
Tiltaksplan for oppvekst, 2018-2021
Barnehagens plattform
Skolens plattform
Kartleggingshjul for oppvekst, Inderøy kommune
Prosedyre for nasjonale prøver i Inderøy kommune
Norm for digitale verktøy i barnehage og skole i Inderøy kommune
Nasjonal IKT-plan

Kilder/grunnlagsdokumenter

Kommunedelplan Oppvekst 2015 – 2020; Inderøy kommune 2015

Lov om barnehager

Ny rammeplan for barnehage, Kunnskapsdepartementet 2017

Strategidokumentet for kompetanseheving for barnehagesektoren 2018 -2022

Kompetanse for fremtidens barnehage 2018 -2022, Kunnskapsdepartementet.

Opplæringsloven for grunnskolen og videregående opplæring og forskrifter, revidert 2017

Læreplanverket for Kunnskapsløftet, utgave 2017

Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen, vedtatt høsten 2017

Meld. St. 28; Fag – Fordypning - Forståelse; en fornyelse av Kunnskapsløftet (2015-2016)

NOU 2015: Fremtidens skole. Fornyelse av fag og fagkompetanse

NOU 2014:7; Elevenes læring i fremtidens skole (2014)

Fremtid, fornyelse og digitalisering; Digitaliseringsstrategi for grunnopplæringen 2017-2021

Kunnskapsdepartementet 2017.

FNs barnekonvensjon

Artikler o.l.:

Association of lifestyle habits and academic achievement in Norwegian adolescents: a cross sectional study. Tonje H Stea og Monica K Torstveit; BMC Public Health (2014)

«Effekten av fysisk aktivitet i skolen – mange uavklarte spørsmål».

Artikkel Bedre skole nr. 4/2016. Forfattere Sølvi Lillejord og Lotta Johansson

Barn, bevegelse og oppvekst (BBO);

Prosjekt av Mjaavatn & Gundersen 2005.

Psykologspesialist Stig Torsteinson, Psykologi nr. 8/2017

<https://www.lnu.no/wp-content/uploads/2017/01/lis-sluttrapport-1.pdf>

Langford R, Bonell CP, m.fl.; 2014: *The WHO Health Promoting School framework for improving the health and well-being of students and their academic achievement*

Skage, Ingrid; Universitetet i Stavanger. *AKTIV SKOLE PILOT. Implementering av fysisk aktivitet i skolen; En Case-studie*, en masteroppgave